

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-12-20

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Per Virdesten och Margit Knutsson.

Förkortad tid för styrelseledamöters personliga betalningsansvar

Enligt en lagrådsremiss den 13 december 2012 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Jacob Aspegren.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås att det personliga betalningsansvar som ett aktiebolags företrädare och aktieägare enligt 25 kap. 18 och 19 §§ aktiebolagslagen i vissa situationer vid kapitalbrist kan få för bolagets förpliktelser inte ska kunna göras gällande lika länge som i dag. Preskriptionen är nu accessorisk, dvs. inträder i princip när bolagets förpliktelse preskriberas (jfr NJA 2004 s. 3). Eftersom bolagets företrädare i den givna situationen har att visa att hon eller han inte varit vårdslös uppkommer efter en längre tids förlopp

betydande bevisvärigheter. Det finns uppgifter om att förvärv av fordringar mot bolagsföreträdare satts i system varvid talan mot företrädaren väcks först när preskription är nära förestående.

Enligt förslaget måste talan om personligt betalningsansvar väckas inom tre år från förpliktelsens uppkomst, men får alltid väckas inom ett år från det att förpliktelsen senast skulle ha fullgjorts. Om talan inte väcks inom dessa tidsfrister, upphör det personliga betalningsansvaret för förpliktelsen.

I författningskommentaren uttalas att ansvarets upphörande inte rör sig om preskription enligt preskriptionslagen (1981:130). Därav skulle följa att ansvarstiden inte kan förlängas genom att borgenären tillställer styrelseledamoten eller aktieägaren ett skriftligt krav (jfr 5 § preskriptionslagen); inte heller skulle borgenären med framgång kunna åberopa en fordran på grund av upphört personligt ansvar till kvittning (jfr 10 §).

Det finns ett visst stöd i doktrinen för att preskriptionslagens bestämmelser inte är tillämpliga på fordringar på grund av personligt betalningsansvar (jfr t.ex. Lindskog, Preskription, 3 uppl. 2011, s. 82; dens., Kapitalbrist i aktiebolag, 2008, avsnitt 12.2.3; Nial och Hemström, Om handelsbolag och enkla bolag, 4 uppl. 2008, Zeteo avsnitt 7.3.1). Det finns också stöd för att en preskriptionsregel som är utformad som en talefrist inte medger ensidigt preskriptionsavbrott från borgenärens sida samt att kvittning inte torde kunna ske med en preskriberad fordran (jfr t.ex. Bengtsson, Försäkringsavtalsrätt, 2 uppl. 2010, Zeteo, vid 7 kap. 4 §).

Emellertid är dessa antaganden inte entydiga (jfr Lindskog, Preskription, a.st.). Om frågan lämnas oreglerad finns det risk för oklarhet i förhållande till vad som gäller om preskription, inte minst på

grund av att det i remissen anges att det i aktiebolagslagen redan finns frister av samma slag för styrelseledamöters skadeståndsansvar. Under föredragningen har upplysts att därmed avses 29 kap. 10 och 13 §§. Dessa regler har bedömts vara preskriptionsregler (jfr Andersson m.fl., Aktiebolagslagen En kommentar, med supplement t.o.m. januari 2012, Zeteo, vid nämnda paragrafer).

Det bör i det fortsatta beredningsarbetet övervägas om inte det avsedda syftet skulle uppnås bättre genom en uttrycklig lagbestämmelse om att borgenärens fordran går förlorad om talan inte väcks inom den angivna tiden samt om att preskriptionslagens bestämmelser – med undantag för regressfordringar enligt den föreslagna bestämmelsens andra stycke – inte är tillämpliga.